

Leesgesprekken

De zee kwam door de brievenbus

groep: 5/6
lesnummer: 1

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

Leesgesprek 1: Papa

INLEIDING (10 minuten)

- Bespreek samen met de leerlingen de voor- en achterkant van het boek: illustratie, titel, uitgeverij, omslagtekst, eventuele prijzen (Vlag en Wimpel, Thea Beckmanprijs), aanbevelingen etc.
- Laat de leerlingen hier vrij op reageren.
- De leerlingen praten in tweetallen over de titel. Waar denken ze dat het boek over gaat? Daarna klassikaal bespreken.

KERN (40 minuten)

- Voorlezen (10 min): Eerste twee fragmenten (hoofdstuk 1: Echt waar + hoofdstuk 2: Wij)
De leerkracht leest de eerste pagina's voor en vraagt de leerlingen tijdens het voorlezen een film in hun hoofd te maken (**beleving**).
- Aan het werk (20 min): De leerlingen maken een tekening van het fragment dat het meeste indruk op hen heeft gemaakt.
- Nabespreken (10 min): Bespreken van de tekeningen in de kring.

Verdiepingsvragen:

- Zijn er tekeningen waarvan je niet weet waar ze over gaan/bij welk fragment ze horen? Welke vragen wil je hierover stellen?
- Zijn er tekeningen waarbij je meteen begrijpt bij welk fragment ze horen?
- Hoe kan het dat niet alle leerlingen hetzelfde fragment getekend hebben?
- Hoe kan het dat eenzelfde fragment door verschillende leerlingen anders getekend wordt?

SLOT (5 minuten)

- Sluit het gesprek af. Noem in elk geval de volgende twee onderwerpen:
 1. Aan het begin van het gesprek hebben jullie aan de hand van de voor- en achterkant van het boek voorspellingen gedaan over de inhoud.
 2. Bij het maken van de tekeningen hebben jullie de leesontdekking gedaan dat niet iedereen hetzelfde beeld heeft bij een verhaal.
- Huiswerk opgeven: lezen blz. 12 t/m 22.

Activiteit

De leerlingen maken kennis met het boek en het onderwerp De Watersnoodramp a.d.h.v. een tekening.

Gevraagde voorbereiding

-

Tijdsduur

± 60 minuten

Benodigde materialen

- * Voor elke leerling ligt een exemplaar van het boek klaar.
- * Tekenmateriaal klaarleggen.
- * Zorg voor materiaal waarmee je de tekeningen kunt ophangen.

Organisatie

Kringvorm
Werken in tweetallen
Individueel werken

Lesdoelen

- * Aan het einde van de les hebben de leerlingen kennism gemaakt met het onderwerp *De Watersnoodramp*.
- * Tijdens de les kunnen de leerlingen voorspellingen doen over de inhoud van het verhaal.
- * Tijdens de les kunnen de leerlingen vertellen waar zij zich over verbazen en verwonderen.

Huiswerk volgende gesprek

- * De leerlingen lezen thuis verder: blz. 12 t/m 22.
- * De leerlingen denken na over de volgende **inlevingsvraag**:
Wat zou jij als eerste doen als dit bij ons zou gebeuren?

Leesgesprekken

De zee kwam door de brievenbus

groep: 5/6
lesnummer: 2

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

Leesgesprek 2: Hoe de zee kwam

INLEIDING (10 minuten)

Terugblik: De **inlevingsvraag** *Wat zou jij als eerste doen als dit bij ons zou gebeuren?* uit het vorige leesgesprek wordt besproken. Dit wordt gedaan door de leerlingen het antwoord op de vraag eerst individueel in stilte op te laten schrijven. Vervolgens worden de opgeschreven antwoorden met elkaar in groepjes gedeeld.

KERN (30 minuten)

- Nabespreken gelezen bladzijdes m.b.v. de placemat (10 min)
Belevingsvragen:
 1. Wat vond je mooi uit dit fragment?
 2. Wat vond je spannend uit dit fragment?
 3. Wat snap je nog niet uit dit fragment?
 4. Wat had je niet verwacht uit dit fragment?
- Aan het werk (20 min): Vanuit de placemat wordt de **verduidelijkingvraag** *Wat snap je nog niet uit dit fragment?* centraal genomen. Leerlingen kunnen vragen hebben vanuit het gelezen fragment. Deze vragen worden opgeschreven op een grote poster die in de klas wordt opgehangen. Bij elk gesprek wordt er naar deze vragen gekeken om te kijken of er al een paar beantwoord zijn.

SLOT (5 minuten)

Huiswerk opgeven: lezen blz. 23 t/m 39.

Activiteit

De leerlingen bespreken in groepjes het gelezen fragment m.b.v. een placemat.

Gevraagde voorbereiding

- * De leerlingen hebben thuis blz. 12 t/m 22 gelezen.
- * De leerlingen nemen hun boek weer mee naar school.
- * De leerlingen hebben nagedacht over de **inlevingsvraag** *Wat zou jij als eerste doen als dit bij ons zou gebeuren?* die aan het einde van de het vorige leesgesprek is gesteld.

Tijdsduur

± 45 minuten

Benodigde materialen

Uitgeprinte placemats (1 per groepje leerlingen)
Poster *Wat snap je nog niet uit dat fragment?*
Memoblaadjes

Organisatie

Kringvorm
Werken in groepjes

Lesdoelen

- * Tijdens de les kunnen de leerlingen in een gesprek met andere leerlingen nieuwe betekenissen van het verhaal herkennen en ontdekken.
- * Tijdens de les kunnen de leerlingen de moeilijkheden uit het gelezen fragment benoemen en hierbij vragen opstellen.

Huiswerk volgende gesprek

De leerlingen lezen thuis verder: blz. 23 t/m 39.

Leesgesprekken

De zee kwam door de brievenbus

groep: 5/6
lesnummer: 3

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

Leesgesprek 3: Er kan niemand meer bij

INLEIDING (5 minuten)

Terugblik: Er wordt klassikaal gekeken naar de poster met de **verduidelijkingvraag** *Wat snap je nog niet uit het fragment?* Als er al enkele vragen zijn beantwoord, dan schrijven de leerlingen het antwoord bij de vraag.

KERN (30 minuten)

- Voorlezen (5 min): De leerkracht leest bladzijde 34 voor.
- Aan het werk (10 min): De leerlingen voeren in groepjes een coöperatieve werkvorm uit: Leg de plaatjes in de goede volgorde; welke mensen moeten als eerste worden gered en waarom?
- Team op Tournee (10 min): Eén leerling van elk groepje blijft de plaatjes staan om uitleg te geven. De rest van de groepjes loopt rond en kijkt bij de andere groepjes in welke volgorde zij de plaatjes hebben gelegd.
- Nabespreken (5 min)

Evaluatievragen:

- Hoe verliep het samenwerken?
- Hoe hebben jullie de opdracht aangepakt?

SLOT (10 minuten)

- Voorlezen (3 min): De leerkracht leest bladzijde 39 voor.
- Afsluiting (5 min): Na het voorlezen stelt de leerkracht de volgende **belevingsvraag**: *Wat denk je dat er met Liesje gebeurd?* De kinderen denken hierover na en schrijven vervolgens hun antwoord op. De gegeven antwoorden worden daarna nabesproken.
- Huiswerk opgeven: lezen blz. 40 t/m 56.

Activiteit

De leerlingen bespreken in groepjes in welke volgorde mensen gered zouden moeten worden. Dit doen zij a.d.h.v. een coöperatieve werkvorm Thinking Skills.

Gevraagde voorbereiding

- * De leerlingen hebben thuis blz. 23 t/m 39 gelezen.
- * De leerlingen nemen hun boek weer mee naar school.

Tijdsduur

± 45 minuten

Benodigde materialen

- * Set gelamineerde plaatjes per groepje.
- * Papier waarop leerlingen hun antwoord kunnen schrijven.

Organisatie

Kringvorm
Werken in groepjes
Individueel werken

Lesdoelen

- * Tijdens de les denken de leerlingen na over in welke situaties mensen voorrang zouden moeten krijgen om gered te worden. Dit doen zij m.b.v. de coöperatieve werkvorm Thinking Skills.
- * Tijdens de les denken de leerlingen na over wat er met Liesje gaat gebeuren nadat ze door haar vader van het dak wordt gegooid.

Huiswerk volgende gesprek

De leerlingen lezen thuis verder: blz. 40 t/m 56.

Leesgesprekken

De zee kwam door de brievenbus

groep: 5/6
lesnummer: 4

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

Leesgesprek 4: Wij komen straks

INLEIDING (5 minuten)

Terugblik:

* De leerkracht stelt de volgende **kennisvraag** aan de leerlingen: *Wat is er uiteindelijk met Liesje gebeurd nadat ze door haar vader van het dak werd gegooid?*

* Er wordt klassikaal gekeken naar de poster met de **verduidelijkingvraag** *Wat snap je nog niet uit het fragment?* Als er weer wat vragen zijn beantwoord, dan schrijven de leerlingen het antwoord bij de vraag.

KERN (40 minuten)

- Introductie (10 min): De leerlingen krijgen in tweetallen twee zinnen uit het gelezen fragment. Samen moeten ze onderzoeken bij welke foto die zinnen zouden kunnen horen.
- Nabespreken (5 min): De leerkracht stelt de volgende **belevings- en evaluatievragen**:
 - Welke zin was moeilijk te plaatsen?
 - Welke zin maakte jou angstig?
- Voorlezen (2 min): De leerkracht leest het korte stukje op bladzijde 48 voor: Liesje is eenzaam.
- Aan het werk (20 min): De leerlingen maken/schrijven een kaartje naar Liesje om haar moed in te spreken.

SLOT (5 minuten)

- Afsluiting (5 min) De leerlingen bekijken elkaars gemaakte kaartjes.
- Geen huiswerk voor gesprek 5: de leerlingen lezen samen met de leerkracht het boek uit tijdens het laatste gesprek.

Activiteit

De leerlingen plaatsen zinnen bij bepaalde situaties, die afgebeeld zijn op foto's. Ook schrijven de leerlingen een kaartje naar Liesje.

Gevraagde voorbereiding

- * De leerlingen hebben thuis blz. 40 t/m 56 gelezen.
- * De leerlingen nemen hun boek weer mee naar school.

Tijdsduur

± 50 minuten

Benodigde materialen

- * Zinnetjes uit het gelezen fragment.
- * Foto's van situaties op A4 in het lokaal ophangen.
- * Kaartjes voor het knutselen.
- * Teken-/ knutselmateriaal.

Organisatie

Kringvorm

Werken in tweetallen

Lesdoelen

- * De leerlingen verdiepen zich in het gelezen fragment door zinnen bij een situatie (foto) te plaatsen.
- * De leerlingen leren hun mening te geven en om hun keuze te beredeneren.
- * Aan het einde van de les hebben de leerlingen het kaartje voor Liesje af.

Huiswerk volgende gesprek

Geen! De leerlingen lezen samen met de leerkracht het boek uit tijdens het laatste gesprek.

Leesgesprekken

De zee kwam door de brievenbus

groep: 5/6
lesnummer: 5

Lesopbouw (leerkrachtinterventies)

Leesgesprek 5: Samen

INLEIDING (5 minuten)

Terugblik: Er wordt klassikaal gekeken naar de poster met de **verduidelijkingvraag** *Wat snap je nog niet uit het fragment?* De leerlingen bekijken of alle vragen inmiddels beantwoord kunnen worden.

KERN (40 minuten)

- Introductie (10 min): De leerkracht leest samen met de leerlingen het einde van het boek uit: blz. 57 t/m 65.
- Nabespreken (5 min): De leerkracht stelt de volgende **belevings- en interpretatievragen**:
 - Wat denk je dat er met de vader van Liesje is gebeurd?
 - Denk je echt dat het hem om de fiets ging?De gegeven antwoorden worden klassikaal besproken.
- Aan het werk (25 min): De leerlingen schrijven een bladzijde uit het dagboek van Liesje op de dag dat ze weer terug naar haar huis gaat, met als titel *De dag waarop we weer naar huis gingen*. Het gaat hierbij om de eerste versie. Aan de verzorging van de tekst kan vervolgens tijdens een taalles gewerkt worden.

SLOT (15 minuten)

- De leerlingen bekijken een filmpje op school.tv over de Watersnoodramp.
- Afsluitend gesprek tussen de leerkracht en de leerlingen.
Beeoordelings- en evaluatievragen:
 - Wat vonden jullie van de leesgesprekken?
 - Wat vonden jullie van het boek *De zee kwam door de brievenbus*?
 - Wat vonden jullie van het onderwerp De Watersnoodramp?

Activiteit

De leerlingen leren zich in te leven in de situatie van de hoofdpersoon door een bladzijde uit haar dagboek te schrijven.

Gevraagde voorbereiding

-

Tijdsduur

± 60 minuten

Benodigde materialen

- * Voor elke leerling ligt een exemplaar van het boek klaar.
- * Papier klaarleggen waarop leerlingen de schrijfo opdracht op uitvoeren.

Organisatie

Kringvorm
Individueel werken

Lesdoelen

- * Tijdens de les leren de leerlingen zich in te leven in de situatie van de hoofdpersoon.
- * Tijdens de les schrijven de leerlingen een bladzijde uit het dagboek van Liesje.

*De zee kwam door
de brievenbus*
bladzijde 12 t/m 22

Wat had je niet verwacht?

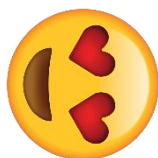
Wat snap je nog niet?

Wat vond je spannend?

Wat vond je mooi?

De baby

**De oude
vrouw**

Het jongentje

De twee geitjes

De oude man

De vrouw

De man

“Er kan niemand meer bij.” blz. 42	“Wij komen straks wel, wij komen ook!” schreeuwde hij. blz. 40
“Het is een straf van God voor onze zonden.” blz. 41	Ergens waar kachels brandden en waar warm eten en drinken was. blz. 55
Toen zag ik een koe. Ze zwom hijgend. Ze keek doodsbang. blz. 43	Meer mensen dan ik kon tellen zaten boven in het donker en in de kou op de stenen gangvloer, leunend tegen de muren. blz. 45
Ik perste mijn handen tegen mijn oren om het niet te horen, maar toch hoorde ik het. blz. 47	Ik wilde Marius vertellen over papa die me van het dak af gooide, maar ik kon het niet. blz. 49
“M’n zusje d’r poppenwagen dreef het raam uit en toen vloekte ze, en toen kreeg ze van m’n vader een draai om d’r oren.” blz. 49	Papa had geroepen: “Wij komen ook!” Maar wisten hij en mama eigenlijk wel waar wij waren? blz. 50
Ik zou heus niet gezeurd hebben om eten of omdat ik het koud had. Ik zou echt niet lastig zijn geweest. blz. 50	Of wilde zij mij ook niet meer hebben? blz. 50
Alleen papa en mama mochten mij zo tegen zich aan houden! blz. 50	Beneden was het een grote modderzooi. blz. 51
De po zat al vol plas van iemand anders maar ik moest zo nodig dat het me niets kon schelen. blz. 52	Er lag een dode koe voor de kerk, midden op straat. blz. 52
Mathilda is al helemaal naar Engeland gedreven, dus die hoeft niet meer gered te worden. blz. 53	We stampten met onze voeten, sloegen onze armen hard om onszelf heen en deden kniebuigingen om warm te blijven. blz. 53
Aan de overkant woonden mensen die ze niet kende, maar ze gaven toch een dik vest zodat het meisje niet dood zou vriezen. blz. 54	Er werden steeds mensen opgehaald uit Avondlicht. blz. 54
Karren, vrachtauto’s en auto’s van het Rode kruis reden door de straat, weg uit Kruiningen naar familie of opvang ergens in Nederland waar het nog droog was. blz. 55	Ik had het vreselijk koud, vooral waar mijn maillot nat was. Ik maakte me zorgen dat iemand zou merken dat ik in mijn broek had geplast. blz. 41/42
Ze vingen ons op. We zonken net niet. We verdronken allemaal net niet. blz. 40	Ik was boos op papa! Ik probeerde hem vast te houden en hij sloeg mijn handen weg en gooide me van het dak af! blz. 41

Papa stond nog in de goot. Met zijn ene hand klampte hij zich vast aan het raamkozijntje en met zijn vrije hand zwaaide en zwaaide hij alsof we op schoolreis gingen. blz. 40	“Dank u wel, meneer,” zei Sjaan toen hij haar naast me op de trap zette. Ze stootte me aan. “Dank u wel!” riep ik de man achterna. blz. 45
Er werd gefluisterd, gehoest en gebeden. blz. 45	Ik moest plassen. Heel erg. “Waar is de wc?” vroeg ik. blz. 51
Ze kon bijna niet praten, zo erg bibberde ze. blz. 54	Toen glibberde ze door de modder heen naar de overkant. blz. 54
Terwijl ik at, dacht ik aan papa en mama. blz. 54	Ik vond dat het erg lang duurde. Maar dat was eigenlijk altijd zo als grote mensen ‘straks’ zeiden. blz. 54
Toen kwam er een kar de straat in, getrokken door een groot boerenpaard. blz. 55	“Hier zijn we!” schreeuwde we. “Papa! Mama! Hier!” blz. 56